



Česká školní inspekce

Jihomoravský inspektorát

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Základní škola Bučovice, Školní 710, okres Vyškov

Školní 710, 685 01 Bučovice

Identifikátor školy: 600 125 823

Termín konání inspekce: 15. – 21. leden 2004

Čj.:	11-1005/04-011136
Signatura:	kl5zx101

PŘEDMĚT INSPEKČNÍ ČINNOSTI

Předmětem inspekční činnosti bylo zjištění a zhodnocení:

- ❖ personálních podmínek vzdělávací a výchovné činnosti školy vzhledem ke schváleným učebním dokumentům ve sledovaných předmětech, včetně školní družiny, ve školním roce 2003/2004
- ❖ materiálně-technických podmínek vzdělávací a výchovné činnosti v celé škole vzhledem ke schváleným učebním dokumentům ve školním roce 2003/2004
- ❖ průběhu a výsledků vzdělávání a výchovy v základní škole vzhledem ke schváleným učebním dokumentům ve sledovaných předmětech na 1. stupni základní školy - český jazyk, německý a anglický jazyk, matematika, přírodověda, vlastivěda, prvouka a na 2. stupni základní školy – český jazyk, anglický jazyk, dějepis, matematika, informatika, občanská výchova, rodinná výchova, chemie, přírodopis, fyzika, hudební výchova a ve školní družině ve školním roce 2003/2004
- ❖ rozšíření učebních plánů vzdělávacích programů pro základní vzdělávání ve školním roce 2003/2004

CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

Základní škola Bučovice, Školní 710, okres Vyškov je příspěvkovou organizací zřízenou Městem Bučovice, Jiráskova 502, 685 01 Bučovice. Organizace sdružuje základní školu s kapacitou 810 žáků, školní družinu s kapacitou 100 žáků a školní jídelnu s kapacitou 600 jídel. Je to úplná škola, kterou v letošním školním roce navštěvuje celkem 649 žáků v 28 třídách. Ve škole je integrováno celkem 15 žáků s postižením. Školní družina má čtyři oddělení po 25 žácích. Do školy dojíždí značná část žáků z okolních obcí.

HODNOCENÍ PERSONÁLNÍCH PODMÍNEK VZDĚLÁVACÍ A VÝCHOVNÉ ČINNOSTI VZHLEDEM KE SCHVÁLENÝM UČEBNÍM DOKUMENTŮM

Odborná a pedagogická způsobilost byla zjišťována a hodnocena u všech vychovatelek a těch učitelů, kteří v době konání inspekce vyučovali hospitované předměty. Většina, tj. dvacet pět učitelů ze sledovaných třiceti čtyř svým vzděláním podmínky odborné a pedagogické způsobilosti pro výuku sledovaných předmětů splňují. Devět učitelů a dvě vychovatelky školní družiny tyto podmínky nesplňují. Škola má tři výchovné poradce, kteří dosud nemají požadované kvalifikační studium.

Ředitel přiděluje úvazky učitelům s ohledem na jejich oborové zaměření. Odborná výuka byla preferována také v 5. ročnících, kde vyučují učitelé z 2. stupně základní školy. To způsobilo, že některé předměty nebyly obsazeny učiteli s požadovanou odbornou a pedagogickou způsobilostí pro 1.–5. ročník. Tato skutečnost se nepříznivě odrazila v části sledované výuky.

Výchovní poradci školy a vedoucí vychovatelka mají vzhledem ke své funkci snížený úvazek v souladu s příslušnou právní normou. Přidělené úvazky zástupců ředitele v souladu s příslušnou právní normou nebyly.

Způsob organizace výchovně-vzdělávací činnosti a provozu školy blíže specifikují velmi dobře zpracované řády a vnitřní směrnice projednané se zaměstnanci. Organizační řád obecně vymezuje oblasti řízení jednotlivých vedoucích pracovníků. Kompetence zástupců ředitele a vedoucích pracovníků zodpovídajících za jednotlivé úseky školy byly ředitelem stanoveny v náplních práce. Dokumenty nebyly aktualizovány vzhledem k současným požadavkům a potřebám školy a v některých bodech neodpovídají skutečnosti.

Přenos informací uvnitř školy probíhá na poradách učitelů a především při každodenním osobním kontaktu s pracovníky a je funkční.

Poradním orgánem ředitele školy je pedagogická rada, která projednává výsledky vzdělávání a výchovy. Chod školy na obou stupních řídí zástupci ředitele prostřednictvím porad učitelů.

Metodická zařízení nejsou ve škole zřízena, jejich činnost částečně nahrazují neformální schůzky učitelů a na 1. stupni pravidelná setkání učitelek se zástupkyní ředitele. Chybí koncepční a systematická práce, komunikace a zejména spolupráce učitelů při koordinaci výchovně-vzdělávací činnosti po stránce metodické i v přístupu k žákům se speciálními vzdělávacími potřebami na obou stupních školy.

Ve vedení pracovníků ředitel upřednostňuje operativní styl práce, podle aktuální potřeby řeší případné nedostatky v jednotlivých úsecích školy. Vedení pedagogických pracovníků je delegováno na zástupce ředitele a vedoucí vychovatelku. Ti se pravidelně schází po úsecích s pracovníky a o jednáních informují ředitele. Ten má přehled o řešení problémů ve výchovně-vzdělávací práci. Závěry a úkoly pro další práci jsou však prováděny pouze ústně. Menší pozornost je věnována předávání informací z dalšího vzdělávání učitelů a problematice uplatňování efektivních a nových metod práce ve výuce a výchově žáků.

Vedení začínajících učitelů není ve všech případech systematicky zajištěno. Spolupráce se zkušenějšími kolegy je neformální a operativní. Učitelé, kteří vyučují bez odborné a pedagogické způsobilosti, nemají systematické vedení, závěry z hospitací řeší kvalitu výuky jen minimálně.

Hospitační činnost zajišťují ředitel a oba zástupci, je operativní a plánuje se krátkodobě. Hospitační činnost je zaměřena především na práci začínajících učitelů a na sledování a řešení vzniklých problémů ve výuce. Cílem plánovaných hospitací je většinou organizace výuky, méně však používané metody práce a kvalita výchovně-vzdělávacího procesu. Závěry jsou s jednotlivci projednávány ústně. Výsledky nejsou vyhodnocovány a jen okrajově ovlivňují kvalitu výuky. Kontrolní činnost je cílená a směřuje ke zlepšování stavu v oblasti materiálně-technických podmínek školy.

Ředitel klade důraz na vzdělávání pedagogických pracovníků. Vytváří velmi dobré podmínky pro vzdělávání učitelů - šest učitelů cizích jazyků studuje a dva učitelé si rozšiřují svou aprobaci studiem na pedagogické fakultě. Učitelé postupně získávají dovednosti při obsluze osobních počítačů. Pedagogičtí pracovníci se účastní krátkodobých vzdělávacích akcí. Nově získané znalosti a dovednosti učitelů však nejsou cíleně a systematicky využívány ve výuce. Plánování dalšího vzdělávání učitelů vychází ze vzdělávacího programu a z koncepčních záměrů školy, tj. zabezpečit výuku cizích jazyků a obsluhu osobních počítačů.

Hodnocení zaměstnanců je prováděno podle kritérií pro vyplácení nenárokových složek platu, důraz je kladen na vlastní vzdělávání a využití odborné způsobilosti učitelů, méně na reálné uplatnění těchto znalostí ve výchovně-vzdělávací práci. Sebehodnocení zaměstnanců není dosud využíváno.

Personální podmínky školy jsou hodnoceny jako dobré.

HODNOCENÍ MATERIÁLNĚ-TECHNICKÝCH PODMÍNEK VZDĚLÁVACÍ A VÝCHOVNÉ ČINNOSTI VZHLEDEM KE SCHVÁLENÝM UČEBNÍM DOKUMENTŮM

Školní areál tvoří budova s přístavbami propojenými chodbovými koridory. V jedné přístavbě je tělocvična, v druhé se dokončuje přestavba dlouhodobě nevyužívaného kulturního sálu na plavecký bazén. V dalším objektu jsou umístěny školní dílny a sportovní hala. V budově školy je vlastní školní kuchyně s jídelnou. Část přiléhajícího hřiště má umělý povrch

s vybavením pro míčové hry. Větší travnatá plocha se rekonstruuje a upravuje, buduje se běžecká dráha pro rozšíření sportovních činností. Budova má vzhledem k celkovému množství žáků dostatečný počet tříd. Prostory školy umožnily vybudovat čtyři samostatné učebny a další čtyři kmenové učebny jsou uzpůsobeny pro výuku odborných předmětů. Učebny jsou prostorné a světlé. Školní družina má pro svou činnost vlastní čtyři nevelké samostatné místnosti s prostorem k odpočinku i zájmovým činnostem a hře. Ve škole je zřízena knihovna. Vyučující i zaměstnanci školy mají vytvořeno vhodné zázemí ve svých kabinetech. Prostorové podmínky školy jsou velmi dobré.

Žákovský nábytek velikostí odpovídá příslušným věkovým skupinám. Vybavení školy výpočetní technikou je velmi dobré, vybavení audiovizuální technikou a učebními a názornými pomůckami je dobré. Žáci používají ve výuce učebnice schválené MŠMT ČR. Pro žáky 1. stupně se speciálními vzdělávacími potřebami má škola k dispozici pomůcky a učebnice podle doporučení pedagogicko-psychologické poradny. Školní družina má vnitřní vybavení dobré, množství a sortiment her, hraček, stavebnic a knih je vzhledem k počtu dětí a jejich věkovému složení malý. Velmi dobré je však vybavení výtvarným a pracovním materiálem. Fond odborné literatury pro vychovatelky je starší.

Vedení školy stále zlepšuje prostředí a vybavení školy. Ředitel sleduje využívání materiálních zdrojů. Dlouhodobější plánování v oblasti materiálně-technického zabezpečení se soustředí na oblast finančně náročného vybavení (např. dataprojektor pro výuku informatiky). V dohodě s vedoucími sbírek ředitel plánuje pro následující školní rok doplnění a modernizaci potřebného vybavení. Podle finančních možností a se zřetelem k jejich důležitosti a potřebnosti je škola postupně pořizuje.

Z materiálně-technického vybavení školy širší veřejnost využívá jen sportovní zařízení, tj. tělocvičnu a zejména sportovní halu.

Materiálně- technické podmínky vzdělávací a výchovné činnosti vzhledem ke schváleným učebním dokumentům jsou celkově velmi dobré.

HODNOCENÍ PRŮBĚHU A VÝSLEDKŮ VZDĚLÁVÁNÍ A VÝCHOVY

Vzdělávací programy

Ve škole se vyučuje podle vzdělávacího programu Základní škola schváleného MŠMT ČR pod č.j. 16 847/96-2 dne 30. dubna 1996 s platností od 1. září 1996. Zvolený vzdělávací program školy je v souladu s rozhodnutím o zařazení školy do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení.

Školu v tomto školním roce navštěvuje 15 žáků s postižením. Individuální vzdělávací programy jsou zpracovány pouze pro žáky 1. stupně, které příslušná pedagogicko-psychologická poradna doporučila k integraci. Dva integrovaní žáci z 2. stupně mají ředitelem školy stanoven upravený učební plán a rozvrh hodin (bez konzultace s odbornými pracovníky poradny nebo centra a bez doložených vyjádření odborných pracovníků). Individuální vzdělávací program však pro tyto žáky zpracován není. Ostatní žáci, u nichž byly na základě vyšetření v pedagogicko-psychologické poradně diagnostikovány specifické vývojové poruchy učení, jsou pouze evidováni třídními učiteli. Jejich vzdělávání není řízeno individuálním programem a není vedením školy kontrolováno a vyhodnocováno.

Ředitel rozpracoval učební plán vzdělávacího programu Základní škola a využil při tom také nové úpravy podle metodického pokynu MŠMT ČR k realizaci rozvojového programu „Rozšíření učebních plánů vzdělávacích programů pro základní vzdělávání o 2 vyučovací hodiny“ (č.j. 31172/2002-22 ze dne 12. února 2003 s platností od 1. září 2003). Učební plán školy je doplněn mnoha volitelnými předměty. Časová dotace všech povinných i povinně

volitelných předmětů na 1. a 2. stupni základní školy kontrolována podle předloženého rozvrhu hodin odpovídá platnému učebnímu plánu. Výuka sledovaných vyučovacích předmětů se realizuje podle platných osnov příslušných předmětů.

Výuka je v souladu s učebními dokumenty vzdělávacího programu Základní škola. Sledované vyučovací předměty se realizují podle učebních osnov a v souladu se vzdělávacím programem školy. Výuka integrovaných žáků a žáků se specifickými vzdělávacími potřebami na 2. stupni školy není dostatečně zabezpečena vzhledem k potřebám žáků.

Záznamy v třídních knihách, třídních výkazech a katalogových listech žáků obsahují administrativní nedostatky. Osobní spisy žáků s postižením na 2. stupni základní školy neobsahují požadované doklady, tj. vyjádření odborných lékařů a pracovníků pedagogicko-psychologické poradny nebo speciálně pedagogického centra. Ostatní povinná dokumentace základní školy je vedena přehledně a úplně a dokládá průběh vzdělávání.

Dokumentace školy, s výjimkou osobní dokumentace žáků s postižením na 2. stupni základní školy, je vedena úplně a dokládá průběh vzdělávání a výchovy.

Vedení školy kontroluje plnění osnov prostřednictvím vypracovaných časově tematických plánů. Zjištěné skutečnosti a problémy jsou bezprostředně projednávány. Při zjištění nedostatků jsou v jednotlivých případech přijímána opatření k jejich odstranění.

Kontrola naplňování učebních osnov je účinná.

Rozvrh hodin základní školy odpovídá požadavkům vyhlášky č. 291/1991 Sb., o základní škole, a respektuje základní psychohygienické zásady. Ve školním řádu nejsou obsažena práva žáků. Ustanovení metodického pokynu k prevenci a řešení šikany mezi žáky škol a školských zařízení není v řádu zapracováno. V řádech pro odborné učebny, tělocvičnu a školní hřiště jsou žáci upozorněni na dodržování pravidel o ochraně zdraví a bezpečnosti a s těmito řády byli seznámeni.

Ve škole jsou všeobecně přístupné informace pro učitele, žáky i rodiče. Škola má vlastní webové stránky. Aktuální zprávy z prostředí školy se sdělují veřejnosti pravidelně prostřednictvím místní kabelové televize. Na konci školního roku je vydáván školní časopis, který obsahuje přehled výsledků školy, úspěchy žáků, informace pro rodiče a písemné a výtvarné práce žáků. Veřejnost je o škole informována příkladným způsobem. Sdělení o prospěchu a chování žáků jsou rodičům předávána písemně v žakovských knížkách. Podle potřeby jsou zákonní zástupci žáků písemně vyzváni k osobnímu jednání.

Organizace výchovně-vzdělávacího procesu je funkční.

Výchovné poradenství a prevence sociálně patologických jevů

Výchovné poradenství zajišťují tři výchovní poradci – učitelé bez příslušného kvalifikačního studia. Vzhledem k absolvovaným seminářům v rámci dalšího vzdělávání a tím k jejich odborným předpokladům nejsou náplně jejich práce promyšleně rozděleny. Jeden výchovný poradce je ustanoven pro volbu povolání, druhý se věnuje kázeňským a prospěchovým problémům žáků a třetí zajišťuje prevenci sociálně patologických jevů. Činnost jednotlivých poradců není koncepční, není propojená a není ve všech oblastech prokazatelně doložena. Plán práce předložený pouze jedním z výchovných poradců je zpracován v obecné rovině. Konzultační hodiny pro žáky, rodiče i veřejnost jsou stanoveny na dopoledne, což není zcela přizpůsobeno potřebám rodičů.

Péči o žáky se speciálními vzdělávacími potřebami výchovní poradci ve škole nezajišťují. Přehledy o těchto žácích vedou třídní učitelé, kteří informují ostatní vyučující ve třídě. Ti pak mají zohledňovat potřeby žáků ve výuce, což se realizuje především u integrovaných žáků na prvním stupni. U ostatních žáků, zvláště na 2. stupni školy tato péče systematicky

sledována ani vyhodnocována není. Velká část žáků ve škole se potýká s kázeňskými problémy. Dokladem toho je časté udělování výchovných opatření.

V oblasti prevence sociálně patologických jevů je zpracován minimální preventivní program. Témata k protidrogové prevenci jsou aktuálně zařazena do výuky několika předmětů. Stručné vyhodnocení programu je součástí výroční zprávy školy. Prostřednictvím schránky důvěry mohou žáci anonymně informovat výchovné poradce o svých problémech a případném výskytu nežádoucích jevů.

Výchovné poradenství není pojato a plánováno komplexně a na druhém stupni zcela chybí péče o žáky se specifickými vývojovými poruchami učení. V dalších oblastech částečně přispívá ke zlepšení výchovně-vzdělávací činnosti školy.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy

1. stupeň základní školy

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v předmětech český jazyk, německý a anglický jazyk, matematika, prvouka, přírodověda, vlastivěda

V rámci inspekční činnosti bylo na 1. stupni hospitováno celkem osmnáct vyučovacích hodin u šestnácti učitelů. Požadovanou odbornou a pedagogickou způsobilost má jedenáct učitelů, pět učitelů vyučuje bez odborné a pedagogické způsobilosti pro 1. stupeň základní školy. I když u čtyř z nich bylo při přidělení úvazku využito jejich odbornosti (aprobace) pro daný předmět, což se pozitivně projevovalo spíše v odborné správnosti výuky, jejich menší metodická zdatnost byla v hospitovaných hodinách znát.

Vyučování probíhalo v kmenových učebnách a to i v případě výuky cizích jazyků. Netradiční uspořádání žakovského nábytku v některých třídách nižších ročníků bylo vhodně využíváno při zařazování pohybových aktivit. Společně s výraznou podnětností, dostatečnou názorností a velmi dobrou, místy vynikající estetickou úrovní, ovlivňuje pěkné učební prostředí vnitřní motivaci žáků k učení. Vzhledem k realizovanému vzdělávacímu programu jsou žáci vybaveni vhodnými pracovními sešity a učebnicemi. Výjimkou jsou učebnice němčiny v 5. ročníku, které nejsou zpracovány podle nového německého pravopisu. Rozsah využití učebních pomůcek vzhledem k probíranému učivu byl odlišný. V naukových předmětech (prvouka, přírodověda, vlastivěda) měli žáci k dispozici nejen obrazový materiál, mapu a atlasy, ale také přírodniny, modely a pomůcky potřebné k demonstračnímu pokusu. V některých hodinách naopak názorné pomůcky chyběly. Při opakování využívali vyučující i žáci také vlastnoručně zhotovené učební pomůcky a nakopírované pracovní materiály. Audiovizuální technika byla využita pouze ve dvou vyučovacích hodinách.

Stanovené vzdělávací cíle vycházející z probíraného tématu učiva navazovaly na předchozí učivo a v průběhu hodin byly plněny. Ne vždy však byly stanoveny z hlediska vědomostí a dovedností, kterým se měli žáci ve vyučování naučit. Chybějící koordinace plánování v některých předmětech zejména v paralelních třídách je důsledkem nesystematické spolupráce učitelů v této oblasti.

Odpovědná příprava učitelů na vyučovací hodiny se pozitivně promítala v jejich plynulé organizaci. Formy a metody aplikované ve sledované výuce se lišily nejen vzhledem k pedagogickým zkušenostem učitelů, jejich invenci a kreativitu, ale také vzhledem k věku žáků a vyučovanému předmětu. Vyučovací hodiny, ve kterých se žáci aktivně podíleli na vlastním vzdělávání a ve kterých byly účelně využívány učební pomůcky, byly efektivní. Žáci získávali nové poznatky na základě pozorování, praktických pokusů, modelování geometrických útvarů v logické návaznosti na předchozí vědomosti a zkušenosti. Na nové znalosti navazovalo upevňování potřebných dovedností, učitelky současně dbaly

na upevňování správných pracovních návyků. Na společné shrnutí učiva s vyvozením závěrů v naukových předmětech navazoval stručný zápis. V případě frontálně vedené výuky, kdy přecházela aktivita většinou na vyučující, chyběla v některých hodinách názornost a vyučovací čas byl v některých případech využit méně efektivně. Zadané úkoly plnili žáci správně, v požadovaném rozsahu, avšak jejich práce byla stereotypní. Poměr samostatné a společné práce, ústního a písemného projevu žáků byl ve většině případů vyvážený, efektivita vzdělávání však byla nižší. Tempo výuky bylo přiměřené možnostem většiny žáků. U nejmladších žáků byl vhodně uplatňován individuální přístup vzhledem k jejich specifickým vývojovým poruchám učení.

Pro dodržování psychohygienických zásad byly ve třídách vytvořeny velmi dobré podmínky. Cílená relaxace byla ve výuce vhodně zařazována především u nejmladších žáků. U starších žáků, zejména pak při frontálně vedené výuce, byla pozornost věnovaná odpočinku a odreagování žáků v průběhu hodiny již méně častá.

Úvodní motivace nahrazená seznámením s náplní hodiny neměla požadovaný efekt. Průběžná motivace byla účinnější v činnostně pojatých hodinách. Vynikající byla v případě, kdy zvolené motivační téma prolínalo všemi činnostmi realizovanými ve vyučovací hodině.

Ve většině vyučovacích hodin převažovala vzájemná komunikace mezi učitelkami a žáky, v některých hodinách s mírnou dominancí verbálního projevu učitelek. Vhodně uplatněnou a promyšlenou práci ve dvojicích či skupinách zvládali žáci po stránce interakce a komunikace velmi dobře. To se naopak nedařilo v případě vytvořených početných skupin (rozdělení na chlapce a dívky), kdy aktivně pracovali pouze někteří žáci, ostatní pasivně přihlíželi a někteří vyrušovali. Úroveň mluvního projevu žáků závisela na vhodnosti vytvořených podmínek pro komunikaci, na důslednosti učitelek, s jakou dbaly na spisovné vyjadřování, užívání odborné terminologie, správnou výslovnost v cizím jazyce i na celkovou kultivovanost jazykového projevu žáků. Ve většině tříd bylo možné pozorovat klidnou, nestresující a vstřícnou pracovní atmosféru.

Individuální schopnosti žáků učitelky při hodnocení většinou respektovaly. Cílené, objektivní a pozitivně laděné hodnocení individuálního výkonu žáka, vzájemné hodnocení (např. při psaní písmen) a povzbuzení méně úspěšných žáků bylo účinnější než hodnocení, které bylo provedeno formálně a obecně. K vlastnímu sebehodnocení nejsou žáci cíleně vedeni. Soustavná individuální či společná kontrola správnosti výsledků, pokud byla provedena, poskytovala žákům včasnou zpětnou vazbu o jejich úspěšnosti. Udělená klasifikace nebyla v několika případech žákovi zdůvodněna, v některých případech měla spíše motivační charakter. Závěrečné shrnutí průběhu vzdělávání spojené s vyhodnocením individuálně dosažených výsledků v některých hodinách neproběhlo nebo mělo jen formální charakter.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy ve sledovaných předmětech byly celkově velmi dobré.

2. stupeň základní školy

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v českém jazyce

Předmět vyučuje pět vyučujících. Tři splňují podmínky odborné a pedagogické způsobilosti, dvě mají odpovídající vzdělání pro střední školy. To se částečně nepříznivě projevilo v metodickém vedení hodin, po stránce odborné a věcné bylo učivo vyloženo správně.

Hospitované hodiny probíhaly v učebnách, které byly esteticky upraveny, jejich výzdoba však byla poměrně chudá a z hlediska sledovaného předmětu nepodnětná. Ani mobilní pomůcky nebyly využity ve větší míře, názornost vyučování zajišťovaly nejčastěji učebnice,

křída a tabule. Ojedinele byl výklad v literárních hodinách doplněn ukázkou knihy, obrázku, žádné další pracovní materiály neměli žáci k dispozici.

Vyučující se řídí společnými tematickými plány, které určují rozčlenění učiva do ročníků. Literární složka předmětu je však plánována podle čítanek, plány neobsahují předepsané pojmy, což ztěžuje kontrolu plnění osnov. Příprava na hodiny byla pečlivá po stránce obsahové, méně se však učitelé zabývali stanovením cílů v oblasti kompetencí žáků. Většinou zcela pomíjeli individuální přístup k žákům se specifickými vývojovými poruchami učení.

Sledovaná výuka byla vedena frontálně, žákům byly většinou předkládány hotové poznatky, takže byli odsunuti do role pasivních posluchačů a jejich individuální vzdělávací potřeby nebyly respektovány. Pouze v části navštívených hodin byli žáci formou řízeného rozhovoru částečně zapojeni do vyvozování učiva. V mluvnických hodinách byl kladen důraz na znalost pravidel a jejich aplikaci, zejména při zdůvodňování správného pravopisu se důsledně pracovalo s chybou. Samostatná práce žáků nebyla vždy zkontrolována, takže zpětná vazba o úspěšnosti učení chyběla jak žákům, tak i učitelům. Práce s dalšími zdroji informací byla zadána za domácí úkol, v hodinách však zcela chyběla. Činnosti se střídaly po delších časových úsecích, což vedlo k únavě a nepozornosti žáků.

Záměrná vstupní motivace nebyla zařazena v žádné ze sledovaných hodin, obvykle byla nahrazena sdělením probíraného tématu. Průběžná motivace se dařila pouze v těch hodinách, v nichž učitelé využili zkušeností žáků, jejich vlastních zážitků a dříve získaných poznatků. Ojedinele byla motivačně využita klasifikace (jedničky za aktivitu v hodině). Ve většině sledované výuky však nebyl zájem žáků o učení cíleně získáván a podporován.

Ve všech navštívených hodinách dominovaly verbální aktivity učitelů, což vyplývalo ze zvolených metod výuky. Otázky byly kladeny tak, že na ně žáci odpovídali většinou jednoslovně, k souvislému projevu dostali příležitost jen při přednesu předem připravených mluvních cvičení a kulturních aktualit (i ty v některých případech žáci předčítali bez náležitého porozumění). Pouze jedna vyučující se důsledně snažila vytvářet zápis do sešitů za pomoci žáků a umožnila jim poznatky samostatně formulovat. V ostatních případech byl zápis buď diktován, nebo předepisován na tabuli, z níž si ho žáci opisovali. Závěrečné shrnutí učiva prováděli zpravidla učitelé, v některých hodinách však zcela chybělo. Prostor pro osobnostní a sociální rozvoj žáků vytvářen nebyl, žáci pouze plnili pokyny vyučujících. Komunikativní dovednosti žáků nebylo možné ve sledované výuce posoudit.

Hodnocení práce žáků se nejčastěji omezilo na souhlas či nesouhlas s obsahem jejich odpovědí. V části hodin byla zařazena klasifikace, která byla vždy žákům oznámena, ojedinele však nebyla zdůvodněna. Učitelé málo využívali možnosti motivačního hodnocení, pozitivního posilování a podpory sebedůvěry žáků. V jedné hodině byly využity prvky vzájemného hodnocení žáků, jinak však sebehodnocení ani vzájemné hodnocení zařazeno nebylo. Závěrečné zhodnocení práce žáků a jejich pokroku mělo spíše formální charakter a nesloužilo jako účinná zpětná vazba, ve většině hodin zcela chybělo.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v českém jazyce byly celkově vyhovující.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v anglickém jazyce

Výuku anglického jazyka na druhém stupni zajišťují tři vyučující. Dvě učitelky splňují podmínky odborné a pedagogické způsobilosti, jeden vyučující dané podmínky nespĺňuje. Na kvalitu průběhu vzdělávání a na věcnou a odbornou stránku výuky neměla uvedená skutečnost negativní vliv.

Hospitované hodiny probíhaly v kmenových třídách bez zaměření k danému předmětu. Prostředí ztěžovalo práci učitelů a nepodporovalo názorné učení. Jeden vyučující vedl výuku v jazykové učebně, která byla svojí výzdobou dostatečně motivační a vkusná. Učitelé

využívali nakopírované texty, zvukové nahrávky, hračky, připravené karty s textem a obrázky.

Rozsah i obsah učiva daného předmětu odpovídal požadavkům učebních osnov. Na kvalitě dlouhodobého plánování se projevila nepříznivě skutečnost, že chyběla činnost předmětové komise a týmová spolupráce mezi vyučujícími. Cíle hospitovaných hodin byly formulovány jako očekávané činnosti žáků nebo vyučujících, směřovaly k upevnění učiva a k získání nových vědomostí. Bezprostřední příprava učitelů byla v některých hodinách velmi dobrá, jindy nebyla důsledně metodicky promyšlená. Práce se žáky se specifickými vývojovými poruchami učení nebyla zařazována.

Nové učivo bylo předkládáno v přiměřeném rozsahu a srozumitelným způsobem. V hodinách převažovala málo efektivní frontální výuka s dominující verbální aktivitou učitelů. Na zadaných úkolech pracovali žáci většinou samostatně, při tvoření krátkých rozhovorů ve dvojicích. Skupinová práce nebyla zařazena. Hodiny byly vedeny až na výjimku v anglickém jazyce. Žáci většinou mluvenému slovu vyučujících rozuměli a bez větších problémů plnili zadané úkoly. Nechybělo využití mezipředmětových vztahů. Základní psychohygienické podmínky (osvětlení, větrání tříd) byly zajištěny. Naopak vyučující podcenili nutnost relaxace, což se projevilo únavou a pasivitou některých žáků. Shrnutí učiva a závěrečné hodnocení chybělo ve všech hodinách.

Vstupní motivace byla nevýrazná, většinou zaměřená na sdělení obsahu hodiny. Průběžnou pochvalu žáků využíval pouze jeden vyučující. Účinnou motivací bylo pro žáky získání obrázků za aktivní a kvalitní práci při řešení samostatného úkolu.

Hodiny probíhaly v atmosféře vzájemného respektu, kázeňské problémy nebyly zaznamenány. V hodinách převažovala komunikace mezi učitelem a žákem, v minimální míře mezi žáky.

Klasifikace nebyla v průběhu inspekční činnosti zařazována. Sebehodnocení žáků neprobíhalo.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v anglickém jazyce na druhém stupni základní školy byly celkově hodnoceny jako dobré.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v dějepise

Hospitace proběhly u tří vyučujících, z nichž dva splňují podmínky odborné a pedagogické způsobilosti, třetí má pedagogickou způsobilost pro jiný stupeň školy, což se na kvalitě sledované výuky negativně neodrazilo.

Výuka se konala v kmenových třídách, z nichž dvě byly vyzdobeny motivačními materiály se zaměřením na dějiny. Ostatní třídy byly z hlediska hodnoceného předmětu nepodnětné. Učitelé tento nedostatek kompenzovali množstvím pomůcek, které s sebou do výuky přinášeli (mapy, obrazové pomůcky, knihy, video) a jimiž doplňovali práci s učebnicemi. Žákovské projekty, které v rámci výuky zpracovávají, však vystaveny nebyly.

Výuka se řídí tematickými plány, které určují zařazení učiva do ročníků a pomáhají koordinovat práci v paralelních třídách. Učitelé byli na hodiny dobře připraveni, promýšleli nejen jejich obsah, ale i využití pomůcek a didaktické techniky. Cíle byly formulovány spíše jako poznávací, rozvoj kompetencí žáků obsahovaly jen výjimečně. O žácích se speciálními vzdělávacími potřebami jsou učitelé informováni, individuální přístup k nim ve výuce uplatňoval však jen jeden vyučující.

Třebaže byla výuka vedena z větší části frontálně, byli žáci v jejím průběhu neustále aktivizováni a zapojováni do vyvozování nových poznatků promyšleným řízeným rozhovorem, pozorováním přinesených pomůcek i využitím samostatné práce s učebnicí. Velký důraz byl kladen na orientaci na mapě, a to jak při opakování dřívějších poznatků,

tak i při vyvozování učiva nového. K obohacení výuky sloužily i žákovské referáty, které však nebyly vždy zřetelně předneseny. Promyšleně byla zařazena videonahrávka, během jejíž prezentace vedla vyučující žáky k uvědomování si historických souvislostí.

Vstupní motivace byla většinou verbální, účinnější byla motivace průběžná, kterou se učitelům dařilo udržet zájem žáků o vyučování po celou hodinu. Motivačně byly využity zejména historické zajímavosti, pomůcky a didaktická technika, ale i osobní zaujetí vyučujících a v jednom případě též pozitivní, podporující přístup včetně povzbudivého hodnocení.

Vztahy mezi učiteli a žáky byly založeny na vzájemném respektu, hodiny probíhaly v příjemné pracovní atmosféře, při níž nechyběl humor. Žáci měli příležitost projevit své znalosti a uplatnit vlastní názor, ne vždy toho však dokázali využít a jasně se vyjádřit. Byli vedeni ke kultivovanému vyjadřování, i když sami učitelé jim v tom nebyli vždy vzorem.

Učitelé volili širokou škálu metod hodnocení. Nechybělo povzbuzování a podpora sebedůvěry. Bylo využito vzájemné hodnocení žáků a při hodnocení práce za celé pololetí měli žáci příležitost k sebehodnocení. Klasifikace byla zařazena ve všech hodinách, byla objektivní, většinou stručně zdůvodněná. Jeden vyučující respektoval při volbě formy zkoušení individuální potřeby žáků. V jednom případě naopak nebyl referát žáka vůbec zhodnocen, což působilo demotivačně.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v dějepise byly celkově velmi dobré.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v matematice

Kvalifikovanost všech vyučujících se příznivě promítala ve sledované výuce v odborné i věcné správnosti a řízení výuky. U vyučujících s krátkou dobou pedagogické praxe se vyskytly dílčí nedostatky v organizaci vyučovací hodiny.

Výuka probíhala v kmenových učebnách, které nebyly pro výuku předmětu podnětné. Schválené učebnice a sbírky příkladů byly v průběhu výuky často využívány k procvičování učiva. Vzhledem k charakteru probíraného učiva nebyly názorné učební pomůcky ve sledovaných hodinách dostupné. Přístroje didaktické techniky nebyly využity.

Plánování výuky vycházelo z učebních osnov a tematických plánů, které jsou předpokladem návaznosti probíraného učiva v jednotlivých hodinách. Učitelé byli na výuku připraveni. Cíle jednotlivých vyučovacích hodin byly stanoveny reálně, většinou však z hlediska činnosti vyučujících než z pohledu znalostí a dovedností žáka. Práce se žáky se specifickými vývojovými poruchami učení nebyla zařazována.

Frontální metody se střídaly se samostatnou prací žáků či řízeným rozhovorem a diskusí o řešení úlohy. Při samostatné práci učitelé většinou kontrolovali vlastní průběh řešení a správnost výsledků, přičemž se zaměřovali na žáky, kteří pomoc potřebovali. Těm pomáhali překonat aktuální problémy související většinou s aplikací pravidla či poučky. Individuální kontrolou získávali učitelé informaci o míře zvládnutí učiva jednotlivými žáky. Při samostatné práci se žáci učili vlastním tempem, učitelé jim vytvářeli dostatečný časový prostor na řešení zadaných úkolů. Následující kontrolní řešení zabezpečovalo oboustrannou informovanost o zvládnutí učiva. Žáci byli často vedeni ke zdůvodňování postupů řešení a svých tvrzení. Učitelé tak rozvíjeli jejich logické myšlení.

V převažujícím počtu sledovaných hodin, kde užití metody činnosti práce žáků byly podpořeny vhodnou motivací, žáci pracovali samostatně a aktivně si osvojovali poznatky. Někdy byla zařazena málo účinná, nevýrazná či nevhodná motivace, která nepodporovala aktivitu žáků při osvojování nových poznatků.

Vyučující respektovali osobnost žáků. Nabízeli jim pomoc i možnost zeptat se zejména při samostatné práci. Vzhledem k vytvořené příznivé pracovní atmosféře a bezproblémovému

vztahu žáka a učitele nabízenou pomoc a radu žáci využívali. Většina z nich přistupovala odpovědně k řešení úkolů, dodržovala pravidla společenského chování a vystupování. Vyučující o postupu řešení se žáky diskutovali. Žáci zdůvodňovali řešení úloh a rozvíjeli si tak komunikativní dovednosti. Někdy byla komunikace jednoslovná nebo s nepřesnostmi v užití správné matematické terminologie.

Vyučující sledovali, aby měl každý žák příležitost předvést svůj výkon a tím zažít pocit úspěšnosti. Za každý výkon byl žák hodnocen. Hodnocení bylo pojmuto pozitivním způsobem, případná klasifikace byla objektivní a zdůvodněná. Vyučující komplexně jednotlivé úkoly vyhodnocovali, výsledky analyzovali a klasifikaci zdůvodnili. Při opravě písemné práce probíhalo vyhodnocení a byla provedena nápravná řešení. V několika hodinách byla využita metoda práce s chybou, někdy však nebyla doceněna, i když se její využití nabízelo. Ojediněle zbývalo v závěru hodiny málo času na informovanost o výsledcích učení.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v matematice měly velmi dobrou úroveň.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v přírodovědných předmětech - fyzika, chemie, přírodopis

Hospitace se uskutečnily u všech učitelů a ve všech ročnících 2. stupně. Výuku sledovaných předmětů zajišťovalo pět učitelů, pouze jeden z nich nesplňoval podmínky pedagogické způsobilosti. V průběhu hospitovaných hodin se pozitivně promítal zájem a snaha učitelů pracovat s plným nasazením. Učitelé s krátkou pedagogickou praxí hlavně ve fyzice ne vždy dbali na odbornou správnost probíraného učiva. V ostatních hodinách byla výuka vedena věcně a odborně správně.

Hospitovaná výuka probíhala v kmenových učebnách s klasickým uspořádáním žakovských lavic. V učebně, kde se vyučovala fyzika, byly žakovské lavice přizpůsobeny činností žáků. Podnětnost výzdoby třídy ve vztahu k výuce chemie a fyziky byla na dobré úrovni, k výuce přírodopisu byla pouze vyhovující. Žáci jsou vybaveni vhodnými učebnicemi. Vyučující použili ve všech hodinách dostupné učební pomůcky pro demonstrační pokusy, ojediněle s nimi pracovali všichni žáci. Pomůcky v přírodopisu byly opotřebované.

Stanovené cíle byly přiměřené a ve všech hodinách byly naplněny. Promyšleně byly učiteli stanoveny pro oblast poznatkovou, oblast dovedností a sociálních kompetencí žáků byla opomíjena. Probírané učivo navazovalo na předcházející témata. Laboratorní práce jsou plánovány a průběžně realizovány.

Ve všech hodinách převažovala málo efektivní frontální výuka. V úvodu hodin proběhlo společné opakování. Výklad nové látky byl prováděn formou dialogu učitele se žáky. V přírodopise a chemii se žáci, individuálně na základě otázek učitelů, vyjadřovali k ekologickým aspektům probíraného učiva. V chemii byli vedeni k logickému uvažování a pochopení souvislostí při sestavování chemických rovnic. Méně pozornosti věnovali učitelé aktivním činnostem a relaxaci žáků. Výjimkou byla hodina, ve které si ve skupinové práci žáci prakticky ověřili měření fyzikální veličiny. Pod vedením učitele vykonávali různé činnosti a většina z nich byla celou vyučovací hodinu zapojena do práce. V hodinách si žáci zapisovali do sešitů zápisy podle diktátu, nebyli vedeni k práci s odborným textem. Některé obrázky si žáci překreslovali z učebnice do sešitu, což bylo neefektivní využití vyučovacího času.

V průběhu výuky byli žáci motivováni demonstračními pokusy, možností provést jednoduchý fyzikální pokus za asistence vyučujícího, možností pracovat s názornou pomůckou v chemii, zařazením aplikačních příkladů. Jen ojediněle žáci projevovali zájem o danou problematiku a nebáli se ptát. Hodiny, kde probíhaly jednotvárné činnosti, byly pro žáky méně stimulující, ti byli pasivní a jen plnili úkoly podle pokynů učitele.

Žáci měli v některých hodinách příležitost pracovat společně, pomáhat druhým, ptát se spolužáka a účastnit se diskuse. Negativem bylo, že nedostali od vyučujícího zpětnou vazbu o tom, jak se dokázali vzájemně doplňovat a spolupracovat. Hodnocení práce jednotlivých žáků bylo provedeno ojedinele, avšak bez zdůvodnění. Průběžné hodnocení žáků bylo učiteli opomíjeno.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v předmětech fyzika, chemie a přírodopis měly dobrou úroveň.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v informatice

Předmět informatika je organizován pro všechny žáky 7.–9. ročníku v rámci předmětu praktické činnosti. Výuka informatiky je zabezpečena čtyřmi vyučujícími. Tři z nich mají požadovanou odbornou a pedagogickou způsobilost a jeden nesplňuje podmínky odborné a pedagogické způsobilosti. Tato skutečnost neměla negativní vliv na kvalitu sledované výuky, naopak pozitivně se projeví odborné znalosti a praktické dovednosti vyučujících.

Výuka informatiky probíhala ve dvou odborných učebnách, které jsou vybaveny dostatečným počtem kvalitních počítačů. Ty jsou zapojeny v síti, jedna z odborných učeben má připojení na síť Internetu. Metodické materiály a názorné pomůcky vytvářely podnětné prostředí pro výuku. Třída je na vyučování rozdělena na dvě skupiny, které se vzhledem k množství přístrojů výpočetní techniky vyučují současně. V učebnách se střídají tak, aby každá skupina měla možnost práce v síti Internetu. Celkový počet osobních počítačů dovoluje samostatnou práci každého žáka.

Učitelé výuku připravují na základě tematických plánů. Kvalitní příprava všech vyučujících umožňovala výuku efektivně realizovat. Reálné cíle byly stanoveny z hlediska zvládnutí potřebných praktických dovedností při práci s počítačem.

Technické vybavení umožňuje vyučujícím maximalizovat míru samostatné práce žáků. Žáci pracovali vlastním tempem v každé hodině při plnění stanovených úkolů. Alternativní způsoby řešení úkolů žáci často využívali. Úkoly, které dostávali, měly praktický význam, učili se poznatky aplikovat na reálných úkolech. Sledovaná výuka byla zajímavá a žáky motivovala k aktivní činnosti. Převažující většina žáků zvládala plnění úkolů dříve, před časovým limitem. V případě potřeby vyučující žákovi pomohl a poradil v dalším postupu. Stálou individuální kontrolou byla zabezpečena průběžná oboustranná zpětnovazební informovanost o míře zvládnutí učiva jednotlivými žáky. Organizace a vlastní realizace výuky ve všech sledovaných hodinách měla velmi dobrou a kvalitativně srovnatelnou úroveň. Žáci si aktivně osvojovali poznatky, hledali někdy objektivitelským způsobem, jiné varianty řešení.

Vlastní učivo i pojetí výuky bylo pro žáky silně motivující. Řešili úlohy s praktickou využitelností v běžném životě vlastním tempem práce.

Vyučující respektovali osobnost žáka a nabízeli možnost zeptat se, což žáci velmi často využívali. Žáci respektovali pravidla jednání a chování, pozitivně přistupovali k řešení úkolů, s vyučujícími o řešení diskutovali a přitom používali odbornou terminologii. Rozvíjeli tak své komunikativní dovednosti. To vše vytvářelo příznivou pracovní atmosféru.

Průběh a výsledky vzdělávání v informatice měly velmi dobrou úroveň.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v občanské výchově a rodinné výchově

Ve sledovaných hodinách vyučovalo pět učitelů s odbornou a pedagogickou způsobilostí pro uvedené předměty na základní škole a jedna učitelka bez požadované odborné a pedagogické způsobilosti pro tento typ školy. Tato skutečnost neměla na kvalitu výuky negativní vliv. Naopak dovednosti většiny vyučujících získané dalším vzděláváním v oblasti aktivizujících metod učení pozitivně ovlivnily kvalitu vyučovacích hodin.

Výuka probíhala v učebnách se standardním vybavením, některé měly podnětnou výzdobu pro výuku těchto předmětů. Základní fond učebnic a odbornou literaturu mají učitelé ve svých kabinetech a stejně jako další aktuální odbornou i populární literaturu a pomůcky pro výuku si z vlastních zdrojů do výuky donášeli. Literaturu a časopisy měli žáci k dispozici a využívali je. Někteří vyučující vhodně a často zařazovali také práci žáků s připravenými pracovními texty.

Stanovené cíle vyučovacích hodin vycházely z učebních osnov předmětů. V hodinách byly cíle stanoveny jasně a žáci s nimi byli seznámeni, stejně tak i s tématem učiva a náplní hodiny. Výuka hospitovaných předmětů byla velmi dobře promyšlená.

Způsob organizace ve sledovaných hodinách byl efektivní, ojediněle byly učební postupy vzhledem k cílům výuky vynikající, jindy dobré. Zastoupení aktivních činností žáků převažovalo a učitelé zařazovali řešení zadaných problémových úkolů, úkoly na vyhledávání a zpracování informací, samostatnou práci s učebnicí nebo s učebními texty, modelovou situací. Využity byly frontální a skupinové metody i samostatná práce žáků. Jen vyjimečně vyučující vedli výuku s malou efektivitou, frontálně bez výrazného zapojení žáků. Učitelé střídáním učebních činností předcházeli únavě a tempo výuky přizpůsobovali žákům. Práci se žáky se specifickými vývojovými poruchami učení zařazoval jeden učitel.

Motivace v průběhu vyučovacích hodin byla účinná. Ke zvýšení zájmu o výuku a učivo přispívalo využití rozhovoru, řešení křížovky, referáty, praktické příklady a vlastní zkušenosti žáků, mezipředmětové vztahy a ukázky z literatury. V některých hodinách se úspěšně využívalo motivačního hodnocení žáků.

Ve sledovaných hodinách žáci uměli naslouchat a pracovat podle pokynů učitelů. Akceptovali dohodnutá pravidla a chovali se přirozeně. Přátelské vztahy žáků mezi sebou i ve vztahu k učitelům podporovaly komunikaci a vytvářely příznivé pracovní klima. Žáci měli dostatek času ve sledovaných hodinách k vyjádření vlastního názoru k probíranému učivu, byli vyučujícími vedeni k respektování a toleranci.

Při opakování se využívalo otázek zaměřených na probírané učivo i na pochopení širších souvislostí. Žáci byli klasifikováni jen v některých hodinách, v nich byli v průběhu výuky za své výkony a osvojené znalosti slovně hodnoceni se zdůvodněním. Sebehodnocení žáků a následnou konfrontaci se svým hodnocením příkladně využil jeden vyučující. Hodnocení některých dosahovaných sociálních kompetencí žáků probíhalo souběžně s hodnocením průběhu a výsledků skupinové práce žáků a bylo vhodné a účelné. V ostatních hodinách hodnocení výkonů žáků se zdůvodněním ani jejich dosažených kompetencí neproběhlo.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy ve sledovaných předmětech byly velmi dobré.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v hudební výchově

Výuku hudební výchovy na 2. stupni zajišťují dvě učitelky, které splňují podmínky odborné a pedagogické způsobilosti.

Hospitované hodiny probíhaly ve vkusně zařízené odborné učebně, jejíž výzdoba i vybavení byly pro výuku podnětné. Prostor pro pohybovou činnost byl dostatečný. Školní lavice byly nahrazeny stupňovitým pódiem. Materiální podmínky podporovaly a obohacovaly výuku.

Tematické plány měly jen rámcové zadání, orientace v probraných písních v jednotlivých ročnících chyběla. Při přípravě na výuku byla opomenuta pohybová složka předmětu a zapojení žáků do činnosti instrumentální. Vyučující se minimálně zaměřovaly na cíle v oblasti žakovských kompetencí. Vhodným způsobem byla do výuky v sedmém ročníku zařazena tematika protidrogové prevence.

Nové informace z hudebních dějin byly žákům prezentovány v přiměřeném tempu. Teorie se vždy opírala o vhodně zvolené hudební ukázky. Před zpěvem písní chyběla hlasová

výchova a upozornění na správné držení těla při zpěvu (chybělo udání základního tónu, nebyl brán zřetel na intonační čistotu, dynamiku a techniku zpěvu). Tyto jevy se negativně odrazilo na pěveckém přednesu žáků. Písňe byly nacvičovány pouhou nápodobou. V hodinách chyběla provázanost jednotlivých činností. Výběr písní byl vzhledem k věku a hudebním kvalitám žáků nepřiměřený a postrádal pestrost. Hodiny končily se zvoněním, shrnutí učiva prováděly učitelky. Vyučující využívala kvalitní klavírní přednes nejen při doprovodu písní, ale často probírané učivo doplnila hudebními ukázkami, které žákům sama interpretovala. Učebna hudební výchovy byla ve všech hodinách dostatečně osvětlená a větraná.

Ojedinělou motivací v hodinách byla nabídka návštěvy divadelního představení.

U žáků bylo jen částečně podněcováno estetické vnímání a prožívání hudby. Tak v některých hodinách chyběla aktivita a zájem žáků o daný předmět. Žáci byli často neukázněni, vokální i mluvený projev některých nekorespondoval s pravidly slušného chování. Způsob komunikace mezi učitelkami a žáky nesvědčil o vzájemném respektu.

Klasifikace se využívala, nebyla však žákům zdůvodněna a pozitivní hodnocení (pochvala i klasifikace) neodpovídalo vždy vzhledem k věku žáků kvalitě předvedených výkonů. Sebehodnocení žáků se v hodinách nezařazovalo.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v předmětu hudební výchova jsou celkově hodnoceny jako dobré.

Výsledky vzdělávání zjišťované školou

Škola zjišťuje výsledky výchovy a vzdělávání z klasifikace, částečně úspěšností žáků při přijímacích zkouškách a z výsledků soutěží a olympiád. Vlastní srovnávací testy ani komerční testy nejsou využívány. S výsledky vzdělávání a výchovy škola dosud systematicky nepracuje.

Na pedagogických radách se vedení školy a učitelé zabývají prospěchem a chováním žáků. Pro srovnání výsledků v jednotlivých předmětech schází na škole činnost metodických orgánů. Přehled výsledků vzdělávání a výchovy uvádí výroční zpráva o činnosti školy.

Celkové hodnocení průběhu vzdělávání a výchovy ve sledovaných předmětech je dobré.

TEMATICKÁ ZJIŠTĚNÍ

1. Ve škole proběhla tematická inspekce ***Výchova a vzdělávání k lidským právům a toleranci***. Výsledky budou zpracovány v celostátním měřítku a zveřejněny v souhrnné zprávě.

2. Tematická inspekce ***Rozšíření učebních plánů vzdělávacích programů pro základní vzdělávání***

Učební plán realizovaného vzdělávacího programu *Základní škola č.j. 16 847/96-2* ředitel školy rozšířil v souladu s *metodickým pokynem MŠMT č.j. 31172/2002-22* ze dne 12. února 2003 s platností od 1. září 2003. Z předložených variant zvolil možnost zvýšení hodinové dotace povinných předmětů. Zvýšil časovou dotaci výuky českého jazyka ve všech třídách 8. ročníku o 1 hodinu týdně a časovou dotaci výuky cizích jazyků (anglický jazyk, německý jazyk) ve všech třídách 9. ročníku o 1 hodinu týdně.

K zabezpečení výuky uvedených předmětů s rozšířenou hodinovou dotací ředitel využil stávající pedagogické pracovníky školy. V případě předmětu český jazyk ve třídách 8. ročníku zabezpečují výuku celkem tři učitelky. Všechny mají aprobační pro výuku českého jazyka. Dvě z nich splňují podmínky odborné a pedagogické způsobilosti na 2. stupni základní školy,

třetí má pedagogickou způsobilost pro výuku na školách II. cyklu. V případě předmětu cizí jazyk ve třídách 9. ročníku vyučují celkem čtyři vyučující. Dva vyučují anglický jazyk, z nich jeden splňuje podmínky odborné a pedagogické způsobilosti, ale vyučuje předmět bez aproby, druhý podmínky odborné a pedagogické způsobilosti nesplňuje. Další dvě učitelky německého jazyka splňují podmínky odborné a pedagogické způsobilosti, jedna z nich vyučuje předmět neaprobovaně.

Zatížení žáků nezpůsobilo rozšíření počtu hodin, ale jejich nevhodné zařazení do rozvrhu hodin.

Navýšené hodiny slouží v případě českého jazyka k procvičení a upevnění poznatků z pravopisu a v případě cizích jazyků je náplň hodin zaměřena na konverzaci. Poznatková část učiva v anglickém jazyku byla zvýšena, v českém jazyku jen částečně.

Ve sledované výuce českého jazyka dovednosti a kompetence nebyly rozvíjeny, ve výuce anglického jazyka zčásti.

Ve sledované výuce *českého jazyka* vedly metody výuky k aktivizaci žáků jen zčásti, činnosti učení podporovány nebyly, žáci motivováni nebyli. Ve sledované výuce *anglického jazyka* vedly metody výuky k aktivizaci žáků a byla podporována výuka průřezových témat. Příprava na výuku byla pečlivá, žáci byli vhodně motivováni, interakce a komunikace měla velmi dobrou úroveň. Výuka v obou předmětech byla zaměřena na procvičování a upevňování učiva.

DALŠÍ ZJIŠTĚNÍ

1. Název školy „Základní škola Bučovice, Školní 710, okres Vyškov“ uvedený ve zřizovací listině Města Bučovice souhlasí s názvem školy uvedeným v posledním rozhodnutí o zařazení školy do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení.

2. Oblast výchovy mimo vyučování zahrnuje četné vlastní zájmové aktivity a činnost školní družiny. Pobyt ve školní družině je aktuálně přizpůsobován potřebám a zájmu dětí. Při organizování činností se střídaly aktivity odpočinkové a rekreační, které umožňovaly pasivní relaxaci a aktivní rekreaci po dopolední výuce a realizovaly se pestrými formami a metodami. Příprava na vyučování probíhá formou různých her směřujících k procvičení učiva. Zájmové činnosti ve školní družině umožňovaly dětem jejich seberealizaci v mnoha oblastech a byly organizovány tak, že rozvíjely oboustrannou komunikaci mezi dětmi a vychovatelkou i mezi dětmi navzájem. Žáci ze školní družiny dochází do zájmových kroužků organizovaných školou. Dostatek vlastních zájmových aktivit i činnost školní družiny podporují rozvoj osobnosti žáků a poskytují optimální možnosti k využívání jejich volného času. Uvedené další aktivity školy pozitivně ovlivňují činnost školy a pomáhají naplňování vzdělávacího programu.

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

1. *Rozhodnutí MŠMT ČR, kterým se mění zařazení školy do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení č.j. 15 970/03-21 s účinností od 1. ledna 2003 vydané dne 29. dubna 2003*
2. *Zřizovací listina Základní školy v Bučovicích, Školní 710 vydaná Městem Bučovice dne 6. září 1999 s účinností dnem 16. listopadu 1992*
3. *Časový rozpis vyučování v Základní škole Bučovice, Školní 710 ve školním roce 2003/2004 - zvonění a přestávky*
4. *Vzdělávací program Základní školy Bučovice, Školní 710 na školní rok 2003/2004 – rozdělení hodinových dotací předmětů v jednotlivých ročnících podle vzdělávacího programu Základní škola č.j. 16 847/96-2*
5. *Seznam volitelných a nepovinných předmětů pro školní rok 2003/2004*
6. *Rozvrh hodin tříd a učitelů platný ve školním roce 2003/2004*
7. *Přehled o žácích a seznamy žáků s osobními údaji žáka ve školním roce 2003/2004*
8. *Protokoly o komisionálních zkouškách uložené ve škole za školní roky 2002/2003 a 2003/2004*
9. *Osobní dokumentace žáků s postižením a žáků se specifickými vzdělávacími potřebami navštěvujících ve školním roce 2003/2004 Základní školu Bučovice, Školní 710*
10. *Přehled žáků s vývojovými poruchami, školní rok 2002/3 – aktualizováno k 27. září 2002*
11. *Přehled žáků s vývojovými poruchami, školní rok 2003/2004 – bez data*
12. *Individuální vzdělávací programy výuky platné pro školní rok 2003/2004*
13. *Třídní knihy všech tříd platné ve školním roce 2003/2004*
14. *Třídní výkazy a katalogové listy žáků ze všech tříd platné ve školním roce 2003/2004*
15. *Zápisy z pedagogických rad ve školním roce 2002/2003 a 2003/2004*
16. *Zápisy z jednání porad zástupců ředitele a vedoucí vychovatelky za školní rok 2002/2003 a 2003/2004*
17. *Protokoly a záznamy kontrolních orgánů z provedených kontrol vedené ve škole za rok 2002/2003 a 2003/2004*
18. *Statistický výkaz MŠMT ČR (Škol V 3-01) zpracovaný ředitelem školy k 30. září 2003*
19. *Personální dokumentace sledovaných pedagogických pracovníků základní školy a školní družiny zaměstnaných ke dni inspekce v Základní škole Bučovice, Školní 710*
20. *Řád školy pro žáky ze dne 1. září 2003 platný pro školní rok 2003/2004*
21. *Klasifikace – řád školy ze dne 28. srpna 2001 platný pro školní rok 2003/2004*
22. *Plán práce školy na školní rok 2003/2004 ze dne 14. září 2003*
23. *Plán personálního rozvoje zpracovaný ředitelem školy a platný ve školním roce 2003/2004*
24. *Plán dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků ve školním roce 2003/2004 ze dne 1. září 2003*
25. *Výroční zpráva o činnostech základní školy ve školním roce 2002/2003*
26. *Přidělení předmětů vyučujícím ve školním roce 2003/2004 - úvazky*
27. *Záznamy o práci v nepovinném předmětu platné pro školní rok 2003/2004*
28. *Minimální preventivní program pro školní rok 2002/2003 a 2003/2004*

29. *Zhodnocení Minimálního preventivního programu za školní rok 2002/2003*
30. *Plán práce výchovného poradce na školní rok 2003/2004*
31. *Náplň práce výchovných poradců školy jmenovaných ředitelem platné pro školní rok 2003/2004*
32. *Náplň práce zástupce ředitele pro 1. stupeň a zástupce ředitele pro 2. stupeň ze dne 1. srpna 1999*
33. *Kritéria pro hodnocení pedagogických pracovníků ze dne 1. ledna 2003*
34. *Kniha úrazů pro školní rok 2003/2004*
35. *Slohové práce a diktáty žáků z českého jazyka z hospitovaných tříd ve školním roce 2003/2004*
36. *Čtvrtletní písemné práce z matematiky ve školním roce 2003/2004*
37. *Plán hlavních akcí školní družiny na školní rok 2003/2004 ze dne 15. září 2003*
38. *Vnitřní řád školní družiny ze dne 1. září 2003*
39. *Řád školní družiny ze dne 1. září 2003*
40. *Denní program práce ve školní družině ze dne 1. září 2003*
41. *Pracovní náplň vedoucí vychovatelky ze dne 24. října 2001*
42. *Změna obsahu pracovní smlouvy č.j. 372/2002 ze dne 30. srpna 2002*
43. *Přehledy výchovně-vzdělávací práce I.–VI. oddělení školní družiny ve školním roce 2003/2004*
44. *Docházkové sešity školní družiny platné pro školní rok 2003/2004*
45. *Vnitřní směrnice Základní školy Bučovice, Školní 710 platné pro školní rok 2003/2004 – Organizační řád. Základní škola Bučovice, Školní 710 ze dne 1. září 2002*
46. *Vnitřní směrnice Základní školy Bučovice, Školní 710 platné pro školní rok 2003/2004 – Provozní řády, Plán kontrolní činnosti v roce 2003/2004, Pracovní náplně a kompetence vedoucích zaměstnanců školy a jiné dokumenty*
47. *Tematické plány učitelů v hospitovaných předmětech platné pro školní rok 2003/2004*
48. *Záznamy z hospitací ředitele školy a jeho zástupců ve školním roce 2002/2003 a 2003/2004*
49. *Inspekční zpráva ČŠI č.j. 122-205/99-11039 ze dne 7. dubna 1999*

ZÁVĚR

Velmi dobré personální zajištění výuky odborně a pedagogicky způsobilými učiteli, pedagogické rady a porady učitelů plní svou funkci, stejně tak jako informační systém školy a výrazná podpora dalšího vzdělávání učitelů vytváří na jedné straně velmi dobré personální podmínky školy. Při rozdělování úvazků učitelům však byla dána přednost jejich odbornosti zejména v 5. ročnících, což není příznivé pro organizaci výuky žáků na 1. stupni základní školy. Dokumenty vymezující pravidla pro zaměstnance a vedoucí pracovníky ne vždy odpovídají současným potřebám školy. Ve škole chybí cílená a systematická spolupráce učitelů při koordinaci výchovně-vzdělávací činnosti školy po metodické stránce a stejně i v přístupu k žákům se speciálními vzdělávacími potřebami. Systém kontrol je méně účinný při zkvalitňování výuky vzhledem k málo využívaným výsledkům z hospitací. Přestože ředitel výrazně podporuje další vzdělávání učitelů a značná část z nich se účastní různých forem dalšího vzdělávání, získané znalosti a dovednosti pro výuku nejsou cíleně a systematicky využívány. Na základě uvedených zjištění a hodnocení dokládajících pozitiva i negativa, jsou celkově personální podmínky výchovně-vzdělávací činnosti dobré.

Prostředí a prostory školy, v nichž probíhá výuka, vybavení didaktickou technikou, pomůckami a jejich využívání v předmětech vytvářejí celkově velmi dobré materiálně-technické podmínky pro efektivní realizaci vzdělávacího programu školy.

Výuka se realizuje v souladu se vzdělávacím programem Základní škola a podle příslušných učebních osnov sledovaných předmětů. Výuka integrovaných žáků a žáků se specifickými vzdělávacími potřebami na 2. stupni školy není dostatečně zabezpečena vzhledem k jejich potřebám. Vzdělávání žáků se specifickými vývojovými poruchami učení na 1. stupni, řízené podle individuálních programů, není kontrolováno a vyhodnocováno. Tato skutečnost souvisí i s činností výchovného poradenství, které nezabezpečuje péči o žáky se speciálními potřebami.

Povinná dokumentace byla vedena úplně a dokládá průběh vzdělávání a výchovy. Výjimkou je osobní dokumentace žáků s postižením na 2. stupni základní školy, která není řádně vedena.

V průběhu většiny sledovaného vyučování (český jazyk, anglický jazyk, fyzika, chemie, přírodopis a hudební výchova) převažovala málo efektivní frontální výuka, při které měli žáci malý prostor pro vlastní aktivní učební činnost, a tím i pro rozvoj sociálních a komunikativních dovedností. Přesto názorná výuka a časté využití učebních pomůcek v části hodin i motivující prvky v průběhu vyučování některých předmětů zvyšovaly efektivitu učení. Učitelé zřídka využívali metody hodnocení a sebehodnocení práce a výkonů žáků v průběhu i v závěru hodin. Systematická práce se žáky se speciálními potřebami byla ve sledovaných předmětech zařazována jen sporadicky.

V oblasti personálních podmínek, zejména ve vedení pedagogických pracovníků, byly zaznamenány oproti poslední inspekci nedostatky. V oblasti průběhu a výsledků výchovně vzdělávací činnosti přetrvávají nedostatky v kvalitě výuky českého jazyka.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Razítko

Složení týmu	Titul, jméno a příjmení	Podpis
Vedoucí týmu	PhDr. Renáta Ševčíková	. Renáta Ševčíková.v.r.
Členové týmu	Mgr. Ladislava Hodonská	Ladislava Hodonská.v.r.
Členové týmu	PhDr. Helena Kneselová, CSc.	. Helena Kneselová.v.r...
Členové týmu	Mgr. Jaroslav Krška	.. Jaroslav Krška.v.r.....
Členové týmu	PaedDr. Danuše Pytelová	. Danuše Pytelová.v.r..
Členové týmu	Mgr. Zdeňka Vladíková	. Zdeňka Vladíková.v.r..

Kontrolní pracovnice Antonie Navrátilová a Marta Haltmarová

V Blansku dne 26. února 2004.

Datum a podpis ředitele školy stvrzující převzetí inspekční zprávy

Datum převzetí inspekční zprávy:8. března 2004.....

Razítko

Ředitel školy, nebo jiná osoba oprávněná jednat za školu

Podpis

Titul, jméno a příjmení

Mgr. Jaroslav Horáček – ředitel školy

.. Jaroslav Horáček..v.r.....

Dle § 19 odst. 7 zákona č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů, může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení na adresu pracoviště vedoucího inspekčního týmu, tj. PhDr. Renáta Ševčíková, Česká školní inspekce Blansko, Jihomoravský inspektorát, okresní pracoviště, nám. Republiky 1, 678 01 Blansko. Připomínky k obsahu inspekční zprávy se stávají její součástí.

Hodnotící stupnice:

Stupeň
Vynikající
Velmi dobrý
Dobrý
Vyhovující
Nevyhovující

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum předání/odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo č.j. jednacího protokolu ČŠI
Krajský úřad – odbor školství, Žerotínovo nám. 3/5, 602 00 Brno	2004-04-03	12-1040/04/58-952
Zřizovatel – Město Bučovice	2004-04-03	12-1040/04/58-952
Rada školy		

Připomínky ředitele školy

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
	11-1022/04-11136	Připomínky byly podány.